

RECENZIJJE

ALICA OSVAJA ZEMlju ČUDESA

Julienne E. Bušić, *Ljubavnici i luđaci*,
Znanje, Zagreb, 1995.

Emigrantski svijet koji opisuje Julie Bušić nije samo mitski, idealan svijet junaka koji su na sve spremni kada je u pitanju domovina; to je i svijet onih kojima je ostala "samo slika koju prikazuju ostatku svijeta", onih koji "više ne umiru za ono što jesu, nego za ono što bi željeli biti"

Prvi roman Julienne E. Bušić naslovnu sintagmu (s punim pokrićem naspram teksta) uzima, a onda i kao da crpi argumentaciju za čitav svoj tekst/život, iz Shakespeareova *Sna Ivanijske noći*. Teško odrediv pojam romana u ovom slučaju podrazumijeva više označitelja: ljubavni, politički, akcijski, pikarski tj. roman ceste ili, jednostavno ali opet ne odveć precizno, autobiografija.

Glavna junakinja Julie (subjekt autobiografskog diskursa) preobražava se, unutar pripovijedanoga vremena (ali, izgleda, i ne samo unutar njega), od Alice koja naslućuje zemlju čudesa, zemlju hrvatskih emigranata koji na najrazličitije načine pokušavaju izboriti slobodu ili tek malo pažnje za svoju čudnu domovinu, do one koja tu zemlju u potpunosti (o)(u)svaja. *Ljubavnici i luđaci* tako su topografija strasti, odnosno osmoze kojom Julie prodire u do tada potpuno nepoz-

nat, pa onda i nepostojeći svijet. Ljubavlju sličnom onoj kojom Bulgakovljeva Margarita voli Majstora, ona upoznaje i ovlada-va novim osjećajima, novim ljudima i prostorima; novim mentalnim sklopovima... Iz priče izlazi poput Margarite, samo što Julie, umjesto jedne noći na balu kod Wolanda, godine i godine sjedi u zatvoru. Ali definitivno (pri)dobiva Majstora, čovjeka koji se u njezinoj obječnosti pojavljuje s karakteristikama bliskima Nietzscheovom natčovjeku.

Roman pokriva dva plana linije koji se snažno isprepliću: s jedne strane Alice, s druge Margarita, s jedne strane mikrokozmos intime, s druge makrokozmos svijeta akcije, stalne dinamike, strasti (i ljubavne i pripovjedačke) koja tjera naprijed, brzih izmjenjivanja prizora koji su pak fino istkani od bezbrojnih fragmenata, minucioznih zapažanja i mikroopisa karaktera i zbivanja... A mlada Amerikanka zaljubljena u hrvatskoga emigranta neprestano ekvilibrira između tih dvaju često disparatnih, ali zato uzajamno privlačljivih svjetova, između odbacivanja i apologije čas jednoga, čas drugoga.

Iako žanr autobiografije ne jamči posvemašnju (izvanknjiževnu) autentičnost ispričanoga, roman doista dobar dio čitateljskoga zanimanja polučuje i činjenicom da je riječ o događajima i osobama koje su itekako uznemirivale ondašnju vlast, ali i duhove običnoga građanstva. No, napomenuti je da emigrantski svijet koji opisuje Julie Bušić nije samo mitski, idealan svijet junaka koji su na sve spremni kada je u pitanju domovina; to je i svijet onih kojima je ostala "samo slika koju prikazuju ostatku svijeta", onih koji "više ne umiru za ono što jesu, nego za ono što bi željeli biti".

Sve u svemu, i mimo privlačnosti političke tematike, a ukratko: odličan roman iznimne žene.

Lahorka Plejić